

Kursrapport avseende Examensarbete för Civilekonomexamen våren 2011 i redovisning

I kraft av att vara kursansvarig beskriver och kommenterar jag här kursen och dess utfall.

Kursen inleddes i december 2010 med introduktionsmöte. Kursen startade 17/1 med en metodföreläsning, följt av en problematiseringsövning. Då konstituerades 15 grupper med två personer i varje grupp, där 7 grupper var kvinnogrupper, medan 8 grupper var mansgrupper. Därefter har hållits ytterligare en metodföreläsning samt tre seminarier, och slutligen ett slutseminarium. Betygskonferens hölls 30 juni, slutkorrigeringar gjordes dagen efter, varvid betygssamtal kunde hållas. Presentationen blev tyvärr inställd då den fick göras frivillig eftersom den inte finns på den formella kursplanen. Planen var att ha en presentation på förmiddag och examensceremonin på eftermiddagen. Endast två av 15 grupper anmälde sig som frivilliga till presentationen, varför den fick ställas in.

14 uppsatser fick betyg på betygskonferensen, varav ett ändrades efter seminariet. Betyget är en funktion av prestationen på slutseminarierna, men framför allt beroende på hur handledare och examinator bedömer uppsatsen. Detta görs utifrån 8 kriterier (det nionde kriteriet, processen, bedöms endast av handledaren), där den genomsnittliga avvikelser totalt mellan handledare och examinator på alla 8 kriterier var 5,08, dvs en avvikelse på mindre än 1 per kriterium. Överensstämmelsen är därför god mellan examinatorer och handledare. På en uppsats fanns emellertid en mycket stor avvikelse, vilket innebar att den fick bedömas av ytterligare personer. I skrivande stund är betyget inte fastställt.

Nedanstående återfinns betygsfördelningen efter slutseminarierna.

Betyg	Antal	Andel
F	0	0,00%
Fx	3	21,43%
E	5	35,71%
D	0	0,00%
C	4	28,57%
B	1	7,14%
A	1	7,14%

14

Noteras kan att D-betyget inte har utdelats. Det kan tolkas som ett uttryck för en initial osäkerhet i betygssättningen där det finns en strävan att ge ett tydligt betyg, varför 'mitt-i-gatan'-betyget inte har använts. Det kan också återspegla den stora prestationsspridning som fanns i gruppen. 21% Underkända, 14% Väl godkända och 64% Godkända är emellertid en rimlig fördelning.

Uppsatserna var metodologiskt baserade på god eller acceptabel litteraturgenomgång och använde flera teorier och formulerade i flertalet fall hypoteser eller propositioner. Det finns således ett starkt deduktivt inslag.

Uppsatsernas empiriska metod fördelades på 3 (20%) med kvalitativ metod, 8 (53%) kvantitativ metod och 4(27%) med kombinerad metod. Således finns en dominans på kvantitativ metod. De analytiska tekniker som används här är tämligen avancerade, orienterade mot olika former av regressionsanalys. Studenterna är också bättre tränade i kvantitativ metod än i kvalitativ metod, då den senare tenderar att bli en enkel intervjuundersökning. I studentutvärdering och i samtal med studenter framkom önskemål att statistikkursen flyttades närmare uppsatsen, och att en repetitionsföreläsning i statistik gavs. För att ge understöd, trots att avsikten är att det skall vara ett självständigt arbete, kan äskas medel för några metodlektioner. Vidare kan handledarna cirkulera i skolan, speciellt i slutet av kursen, för att svara på frågor. Dock kan man nog säga att vad studenterna behöver är utbildning i att skapa och hantera kvalitativa data. Idag tycks de sakna kunskap i konstruktion av intervjuguide för olika former av strukturerade intervjuer, hanterande av olika typer av datakällor och textanalys. En grupp betitlade en datafil som innehåll deras analys för 'analyshelvetet', vilket säkert delvis återspeglar studenternas förtvivlan inför det okända, hur man gör en kvalitativ textanalys. Jag skulle vilja säga att skolan här sviker studenterna i en metodkunskap som i framtiden kan vara minst lika viktig som förmågan att läsa och genomföra en regressionsanalys.

Tre seminarier hölls, vilka var organiserade för att säkerställa att studenterna drev fram sitt arbete. De var misslyckade i meningen att studenterna överlag inte höll det tempo som seminarierna förutsatte. I studentutvärderingen framkommer också önskemål om ytterligare seminarier. Detta kan ses som ett tecken på att studenterna inte klarar att självständigt driva tidsplaneringen i sitt projekt, vilket delvis kan förklaras av att det är första gången de gör ett större eget arbete. När man ser på uppsatserna överlag kan de inte heller sägas representera en termins heltidsarbete. Vi har således tappat tryck i kursens process. Sannolikt måste vi överge tanken på att studenterna skall vara i stånd att självständigt driva sitt projekt, utan ytterligare seminarier läggs in. Ett alternativ som är mer tilltalande för denna nivå är att lägga examinationsmoment på de seminarier vi redan har, vilket skapar större respekt för seminarierna.

Modellen med handledare och examinator närvarande vid seminariet användes inte enbart för att det är Växjö-tradition, utan också för att skapa uppmärksamhet på värderingar hos handledare och examinators. Den höga överensstämmelsen i betygssättning indikerar att större avvikelser inte finns. Därför faller det argumentet för det resursbetungande dubbla deltagandet. Frågan om examinatorns roll bör därför diskuteras i gruppen. Ett alternativ är att mer resurser används till handledaren och examinatorn blott är läsare av färdigt arbete.

En funktion som inte fungerade var plagiatkontrollen. Trots att jag laddade upp uppsatserna en vecka före seminarierna, fick jag inga rapporter innan betygssättningen. Jag har rapporterat detta till den administrativa chefen på Ekonomihögskolan och bett att man ändrar leverantör till någon man kan lita på. Veckan efter betygssättningen kom rapporterna, där ingen indikation på plagiat fanns.

Slutresultatet av uppsatserna var enligt mina förväntningar. De motsvarar överlag inte en kandidat + en magister, vilket de skall. Vad jag sett från andra läroanstalter är detta

emellertid ett normalt utfall. Som jag befarat, förlorar vi ungefär en månads studier med tanken med ett terminsprojekt. Det var förutsägbart vid skapandet av Civilekonomexamen. Det var då, och är nu, en usel idé. Men vår uppgift är att försöka ändra denna dåliga idé på den politiska arenan, samtidigt som vi skall se till att studenterna får den utbildning de skall ha. Därför skall vi öka trycket i studierna. Det framgår också av studenternas kursutvärdering att deras insats, relativt den jag är van att se från mina kandidat och magisterkurser, är lägre.

Studenternas kursutvärdering rapporteras i annat dokument. Här kommenteras en del av utfallet.

Studentutvärderingen gjordes inte enligt Linnés system, då det är ett system som inte kan ge mig den data jag behöver.

Studenternas utvärdering visar att studenterna ger ett kursbetyg på 5 på en sjugradig skala, vilket är bland de lägsta betyg en seminariekurs erhållit med mig som ansvarig. Metodföreläsningen fick 4,4 i genomsnitt, vilket är tydligt under vad den brukar få. Överlag har kursen värderats lägre än vad jag är van vid på metodkurser där jag varit ansvarig. En förklaring kunde vara att studenter som anser sig haft handledare som varit svårtillgängliga, drar ner betyget på kursen. Tester antyder att så inte är fallet. En annan test visade att det fanns svag signifikant skillnad mellan yngre (21-23), som var mer positiva, och äldre (24-27), som var mer negativa. Inga könsskillnader fanns.

I de allmänna frågorna fick intresse i vetenskapligt arbete 4,2 vilket är minst 1,5 steg lägre än vad jag mött tidigare. Liknande avstånd finns för kritiskt tänkande. Min slutsats av dessa omdömen är att seminariet i studenternas ögon inte fungerat lika nöjaktigt som de seminarier jag tidigare varit ansvarig för. Lärolaget måste därför söka efter förklaringar till denna misslythet.

I kommentarerna ser man mycket kommentarer om oklara instruktioner och seminarier som kunde lagts annorlunda eller ytterligare seminarium. Det är inte lätt att inse vad innebörden är i 'oklara instruktioner'. Uppsatser har legat ute, kontrakt har skrivits, instruktioner för varje seminarium har getts, uppföljning av seminarier har gjorts. En hemsida, som i alla tidigare seminarier har hyllats, omnämndes inte i kursutvärderingarna. Detta är för mig ytterst förbryllande.

Kanske man kan läsa in en stress som finns i att göra ett stort arbete, utan att ha erfarenhet av ett mindre, t ex en kandidatuppsats. I den stressen kan man informera hur mycket som helst, ty den tar aldrig bort osäkerheten.

Seminarierna kritiseras. Det väcker tanken att seminarierna skall ha starkare dramatik för dem som inte uppfyller kraven till varje seminarium. Samtidigt framförs synpunkten att examinator skall vara närvarande. Jag har för mig att examinatorn var närvarande i nästan samtliga fall. Dock räcker det med att en examinator är frånvarande vid ett tillfälle, för att den frånvaron skall observeras. I den mån vi bibehåller ambitionen att examinator skall vara närvarande, skall den självfallet vara det. Någon önskar mer synpunkter från

examinator. Det tror jag inte är bra då det kan skapa förvirring. Examinatorn får absolut inte inträda i en handledarroll.

Det är något paradoxalt att se så många kommentarer om att metodkursen låg fel, och att man önskar mer specifik hjälp i statistik, trots att man i genomsnitt ansåg sig ha 4 i förkunskaper.

Kanske det är så att både studenternas och lärarnas osäkerhet kring vad en civilekonomuppsats är, spillt över och skapat en osäkerhet som skapat en otillfredsställelse med kursen. Men det kan också vara så att långa kurser inte föredras av studenter. Insatsen på kursen är också lägre än vad jag är van att se på uppsatskurser.

Detta används nu som underlag för lärarlaget, som i augusti samlas för att diskutera förändringar, som uppsatserna och studenternas utvärdering visar är av nöden.

16 Juni 2011

Sven-Olof Collin